

۳

۲۴۷۴

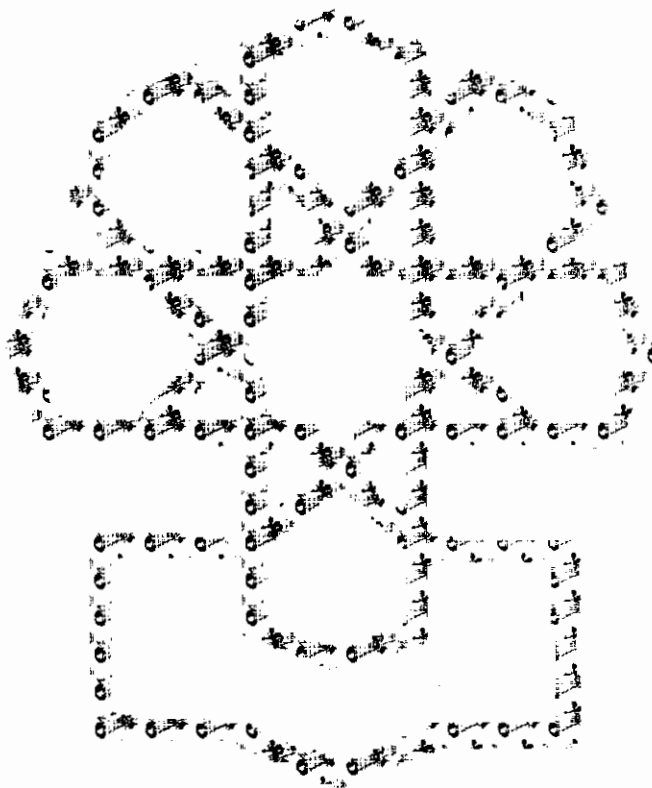

ع. ۹۹

N

ارزیابی عملکرد تبصره ۱۹ قانون برنامه دوم در زمینه عوارض فراورده‌های نفتی

درباره لایحه بودجه ۷۸ - گزارش شماره (۱۰)

معاونت پژوهشی
آذر ۱۳۷۷

کار: دفتر امور زیربنایی
ویرایش سوم

کد گزارش: ۱۸۰۴۰۹۹

مجلس شورای اسلامی	واحد
تاریخ:	۱۳۳۲
شماره:	۷۸ / ۲ / ۳

بسمه تعالی

ارزیابی عملکرد تبصره ۱۹ قانون برنامه دوم در زمینه عوارض فراورده‌های نفتی
در باره لایحه بودجه ۷۸- گزارش شماره (۱۰)

کد گزارش: ۱۸۰۴۰۹۹

مقدمه

بر اساس بند «الف» تبصره ۱۹ قانون برنامه دوم توسعه به دولت اجازه داده شد تا به منظور اجرای سیاست صرفه جویی، قیمت فراورده‌های نفتی را متناسباً به طریقی افزایش دهد که مجموع عوارض دریافتی تا پایان برنامه حداکثر به ۱۱۰۰۰ میلیارد ریال بالغ گردد. توزیع سالانه این عوارض در جدول شماره ۵ قانون برنامه دوم نیز ذکر گردیده است که در نهایت در جدول شماره ۶ این گزارش مورد مقایسه قرار می‌گیرد. در گزارش توجیهی لایحه بودجه سال ۱۳۷۸ کشور نیز درآمد پیش‌بینی شده از این بابت با استناد به تبصره قانونی فوق برای سال ۱۳۷۸، معادل ۳۷۰۰ میلیارد ریال اعلام گردیده است.

باتوجه به عملکرد مصرف ۴ فراورده اصلی نفت و پیش‌بینی انجام‌گرفته برای سال ۱۳۷۸ که در جدول شماره ۱ منعکس است و نیز محاسبه عوارض سالانه انواع فراورده‌ها به تفکیک نوع در جداول ۲ الی ۵، محاسبه عوارض فراورده‌های نفتی به تفکیک سالانه و طی دوره برنامه دوم میسر می‌گردد که در جدول شماره ۶ منعکس می‌باشد. در این جدول مصارف سالانه ۴ فراورده بنزین، نفت سفید، نفت گاز و نفت کوره طی دوره ۱۳۷۴-۱۳۷۸ در ردیف اول، عوارض سالانه بابت هر لیتر فراورده در ردیف دوم و در نهایت مجموع عوارض دریافتی در هر سال در ردیف سوم محاسبه گردیده است.

مقایسه رقم عوارض لایحه بودجه ۱۳۷۸ با قانون برنامه دوم

در محاسبات سال ۱۳۷۸، در مورد بنزین دو سناریوی یکی بر اساس لایحه بودجه پیشنهادی سال ۱۳۷۸ و دیگری در ادامه روند موجود افزایش سالانه قیمت‌ها برای بنزین رقم ۲۵۰ ریال بر لیتر، منظور شده است. حاصل محاسبات به‌طور خلاصه در جدول ۱ ارائه می‌شود.

جدول ۱- عوارض فراورده‌های نفتی طی سال‌های ۱۳۷۴-۱۳۷۸

(ارقام: میلیارد ریال)

ادامه روند موجود ۱۳۷۸	لایحه پیشنهادی بودجه ۱۳۷۸	۱۳۷۷	۱۳۷۶	۱۳۷۵	۱۳۷۴	
۲۷۷۴	۶۱۳۰	۲۰۸۰	۱۴۰۴	۹۶۲	۵۷۲	بنزین
۵۸۶	۵۸۶	۴۵۳	۳۱۸	۲۲۲	۱۰۵	نفت سفید
۱۱۶۱	۱۱۶۱	۸۵۶	۵۸۷	۳۴۲	۱۰۹	نفت گاز
۳۶۵	۳۶۵	۳۲۱	۲۴۱	۱۵۷	۷۴	نفت کوره
۴۸۸۶	۸۲۴۲	۳۷۱۰	۲۵۵۱	۱۶۸۳	۸۶۰	جمع کل
۳۷۰۰	۳۷۰۰	۲۸۰۰	۲۲۰۰	۱۵۰۰	۹۰۰	عوارض صنعت نفت در قانون برنامه دوم

همان‌گونه که ملاحظه می‌گردد مجموع عوارض دریافتی طی سال‌های ۱۳۷۴-۱۳۷۷ به ترتیب از یک روند افزایشی متناسب برخوردار بوده و از ۸۶۰ میلیارد ریال به ۳۷۱۰ میلیارد ریال در سال ۱۳۷۷ رسیده است و بر این اساس جمع کل عوارض دریافتی طی دوره ۴ ساله ۱۳۷۴-۱۳۷۷ بالغ بر ۸۸۰۴ میلیارد ریال می‌گردد که نسبت به رقم ۱۱۰۰۰ میلیارد ریالی عوارض مصوب قانون برنامه دوم، سقف عوارض قابل وصول قانونی را در سال ۱۳۷۸، (۸۸۰۴-۱۱۰۰۰) به میزان ۲۱۹۶ میلیارد ریال نشان می‌دهد شایان ذکر است ادامه روند موجود با محسوب نمودن قیمت ۲۵۰ ریال برای هر لیتر بنزین جمع عوارض سال ۱۳۷۸ را به ۴۸۸۶ میلیارد ریال می‌رساند که این رقم خود بیش از ۲/۲ برابر سطح عوارض قانونی در برنامه دوم است و بر این اساس مجموع عوارض دریافتی طی برنامه دوم ۲۶۹۰ میلیارد ریال بیش از رقم مصوب ۱۱۰۰۰ میلیارد ریال می‌گردد.

چنانچه سناریوی پیشنهادی لایحه بودجه سال ۱۳۷۸ برای قیمت بنزین منظور شود خالص عوارض بنزین در این سال بالغ بر ۶۱۳۰ میلیارد ریال خواهد بود که در مجموع با عوارض سایر فراورده‌ها عوارض این سال بالغ بر ۸۲۴۲ میلیارد ریال می‌گردد. رقم فوق حدود ۳/۸ برابر سطح مجاز عوارض براساس قانون برنامه دوم می‌باشد و از سوی دیگر با رقم اعلام شده ۳۷۰۰ میلیارد ریال عوارض صنعت نفت در گزارش توجیهی لایحه بودجه سال ۱۳۷۸ مغایرت دارد.

جدول ۲- مصرف چهار فراورده نفتی طی دوره ۱۳۷۴-۱۳۷۸
(میلیون لیتر در روز)

مصرف	عملکرد ۱۳۷۴	عملکرد ۱۳۷۵	عملکرد ۱۳۷۶	عملکردشش ماهه ۱۳۷۷	برآورد ۱۳۷۷	پیش‌بینی ۱۳۷۸
بنزین	۳۱/۳۵۹	۳۲/۹۴۰	۳۴/۹۷۸	۳۷/۳۵۶	۳۸	۳۸*
نفت سفید	۲۸/۷۲۳	۳۰/۴۵۹	۲۹/۰۸۵	۱۶/۸۹۴	۳۱	۲۹/۲
نفت گاز	۵۹/۷۷۰	۶۲/۴۹۵	۶۴/۳۲۹	۵۸/۹۰۴	۶۷	۶۳/۶
نفت کوره	۴۰/۵۷۳	۴۳/۰۱۴	۴۴/۱۲۹	۳۱/۹۴۶	۴۴	۴۰

* در برآورد مصرف سال ۱۳۷۷ مبتنی بر عملکرد شش ماهه سال ۱۳۷۷ نوسانات فصلی و تغییرات عرضه نفت سفید و نفت گاز و نفت کوره طی دوره رستانی منظور گردیده است.

* درصد کاهش مصرف به علت افزایش جهشی قیمت در نظر گرفته شده از این لحاظ مصرف سال ۱۳۷۸ معادل مصرف سال ۱۳۷۷ منظور شده است.

جدول ۳- محاسبه عوارض براساس تغییرات قیمت عرضه بنزین و اجزای آن
طی دوره ۱۳۷۴-۱۳۷۸

سال	۱۳۷۳	۱۳۷۴	۱۳۷۵	۱۳۷۶	۱۳۷۷	۱۳۷۸
جمع کل / ریال / لیتر	۵۰	۱۰۰	۱۳۰	۱۶۰	۲۰۰	۴۹۲*
درآمد شرکت نفت	۴۶/۱۵	۴۶/۱۵	۴۶/۱۵	۴۶/۱۵	۴۶/۱۵	۴۶/۱۵
عوارض شهرداری	۰/۵۰	۰/۵۰	۰/۵۰	۰/۵۰	۰/۵۰	۰/۵۰
عوارض مستمندان	۰/۲۰	۰/۲۰	۰/۲۰	۰/۲۰	۰/۲۰	۰/۲۰
مالیات غیرمستقیم	۲	۲	۲	۲	۲	۲
اضافه بهای اول	۰/۵۰	۰/۵۰	۰/۵۰	۰/۵۰	۰/۵۰	۰/۵۰
اضافه بهای دوم	۰/۶۵	۰/۶۵	۰/۶۵	۰/۶۵	۰/۶۵	۰/۶۵
عوارض توسعه	—	۵۰	۸۰	۱۱۰	۱۵۰	۴۴۲

* توضیح: رقم فوق براساس مصاحبه وزیر محترم نفت در مورد توزیع سهمیه‌بندی و آزاد بنزین با قیمت‌های ۲۰۰ و ۷۵۰ ریال به صورت میانگین فروش و درآمد خالص شرکت ملی نفت محاسبه و منظور گردیده است.

جدول ۴- محاسبه عوارض بر اساس تغییرات قیمت عرضه نفت سفید و اجزای آن
طی دوره ۱۳۷۴-۱۳۷۸

سال	۱۳۷۳	۱۳۷۴	۱۳۷۵	۱۳۷۶	۱۳۷۷	۱۳۷۸
جمع کل / ریال / لیتر	۱۰	۲۰	۳۰	۴۰	۶۰	۷۵
درآمد شرکت نفت	۹/۲	۹/۲	۹/۲	۹/۲	۹/۲	۹/۲
عوارض شهرداری	۰/۰۵	۰/۰۵	۰/۰۵	۰/۰۵	۰/۰۵	۰/۰۵
مالیات غیرمستقیم	۰/۷۵	۰/۷۵	۰/۷۵	۰/۷۵	۰/۷۵	۰/۷۵
اضافه بهای اول	—	—	—	—	—	—
اضافه بهای دوم	—	—	—	—	—	—
وزارت کشور	—	—	—	—	۱۰	۱۰
عوارض توسعه	—	۱۰	۲۰	۳۰	۴۰	۵۵

جدول ۵- محاسبه عوارض براساس تغییرات قیمت عرضه نفت گاز طی دوره ۱۳۷۴-۱۳۷۸

سال	۱۳۷۳	۱۳۷۴	۱۳۷۵	۱۳۷۶	۱۳۷۷	۱۳۷۸
جمع کل / ریال / لیتر	۱۵	۲۰	۳۰	۴۰	۶۰	۷۵
درآمد نفت	۱۴/۲۵	۱۴/۲۵	۱۴/۲۵	۱۴/۲۵	۱۴/۲۵	۱۴/۲۵
عوارض شهرداری	۰/۰۵	۰/۰۵	۰/۰۵	۰/۰۵	۰/۰۵	۰/۰۵
عوارض مستمندان	—	—	—	—	—	—
مالیات غیر مستقیم	۰/۲	۰/۲	۰/۲	۰/۲	۰/۲	۰/۲
اضافه بهای اول	۰/۵	۰/۵	۰/۵	۰/۵	۰/۵	۰/۵
وزارت کشور	—	—	—	—	۱۰	۱۰
عوارض توسعه	—	۵	۱۵	۲۵	۳۵	۵۰

جدول ۶- محاسبه عوارض براساس تغییرات قیمت عرضه نفت کوره طی دوره ۱۳۷۴-۱۳۷۸

سال	۱۳۷۳	۱۳۷۴	۱۳۷۵	۱۳۷۶	۱۳۷۷	۱۳۷۸
جمع کل / ریال / لیتر	۵	۱۰	۱۵	۲۰	۲۵	۳۰
درآمد شرکت نفت	۴/۱۵	۴/۱۵	۴/۱۵	۴/۱۵	۴/۱۵	۴/۱۵
عوارض شهرداری	۰/۰۲۶۸	۰/۰۲۶۸	۰/۰۲۶۸	۰/۰۲۶۸	۰/۰۲۶۸	۰/۰۲۶۸
اضافه بهای اول	۰/۴۳	۰/۴۳	۰/۴۳	۰/۴۳	۰/۴۳	۰/۴۳
اضافه بهای دوم	۰/۳۹۳	۰/۳۹۳	۰/۳۹۳	۰/۳۹۳	۰/۳۹۳	۰/۳۹۳
عوارض توسعه	—	۵	۱۰	۱۵	۲۰	۲۵

جدول ۷- محاسبه عوارض فراورده‌های نفتی طی دوره برنامه دوم ۱۳۷۴-۱۳۷۸

ادامه روند موجود	۱۳۷۸	۱۳۷۷	۱۳۷۶	۱۳۷۵	۱۳۷۴	لايحه پيشنهادی	۱۳۷۸
بنزین	۱۳/۸۷	۱۳/۸۷	۱۲/۷۶۷	۱۲/۰۲۳	۱۱/۴۴۶	مصرف (میلیارد لیتر در سال)	۱۳/۸۷
عوارض ریال لیتر	۲۱۰	۴۴۲	۱۵۰	۸۰	۵۰	عوارض ریال لیتر	۴۴۲
جمع (میلیارد ریال)	۲۷۷۴	۶۱۳۰	۱۴۰۴/۳۷	۹۶۱/۸۴	۵۷۲/۳	جمع (میلیارد ریال)	۶۱۳۰
نفت سفید	۱۰/۶۵۸	۱۰/۶۵۸	۱۱/۳۱۵	۱۰/۶۱۶	۱۱/۱۱۸	مصرف (میلیارد لیتر در سال)	۱۰/۶۵۸
عوارض	۵۵	۵۵	۴۰	۳۰	۲۰	عوارض	۵۵
جمع (میلیارد ریال)	۵۸۶/۲	۵۸۶/۲	۴۵۲/۶	۳۱۸/۵	۲۲۲/۳۵	جمع (میلیارد ریال)	۵۸۶/۲
نفت گاز	۲۳/۲۱۴	۲۳/۲۱۴	۲۴/۴۵	۲۳/۴۸۰	۲۲/۸۱۰	مصرف (میلیارد لیتر در سال)	۲۳/۲۱۴
عوارض	۵۰	۵۰	۳۵	۲۵	۱۵	عوارض	۵۰
جمع (میلیارد ریال)	۱۱۶۰/۷	۱۱۶۰/۷	۸۵/۹۳	۵۸۷	۳۴۲/۲	جمع (میلیارد ریال)	۱۱۶۰/۷
نفت کوره	۱۴/۶	۱۴/۶	۱۶/۰۶	۱۶/۱۰۷	۱۵/۷۰۰	مصرف (میلیارد ریال)	۱۴/۶
عوارض	۲۵	۲۵	۲۰	۱۵	۱۰	عوارض	۲۵
جمع (میلیارد ریال)	۳۶۵	۳۶۵	۳۲۱/۲۰۰	۲۴۱/۶۰۵	۱۵۷	جمع (میلیارد ریال)	۳۶۵
جمع کل سالانه	۴۸۸۶	۸۲۴۲	۳۷۰۹/۸	۲۵۵۱/۴	۱۶۸۳/۴	جمع کل سالانه	۸۲۴۲
عوارض صنعت نفت براساس قانون برنامه	۳۷۰۰	۳۷۰۰	۲۸۰۰	۲۲۰۰	۱۵۰۰	عوارض صنعت نفت براساس قانون برنامه	۳۷۰۰